

Besluit Besluit strekkende tot het verlenen van accreditatie aan de opleiding wo-bachelor Theologie van de Tilburg University

Gegevens

datum	Naam instelling	: Tilburg University
30 juni 2014	Naam opleiding	: wo-bachelor Theologie (180 ECTS)
onderwerp	Datum aanvraag	: 17 december 2013
Besluit	Varianten opleiding	: voltijd, deeltijd
accreditatie wo-bachelor	Locatie's opleiding	: Tilburg, Utrecht
Theologie van de Tilburg	Datum goedkeuren	
University	panel	: 12 februari 2013
(002369)	Datum locatiebezoeken	: 5 en 6 maart 2013
ons kenmerk	Datum visitatierapport	: 24 september 2013
NVAO/20142283/LL	Instellingstoets kwaliteitszorg	: ja, positief besluit van 3 april 2013
bijlagen		
3		

Beoordelingskader

Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling van de NVAO (Stcrt. 2010, nr 21523).

Bevindingen

De NVAO stelt vast dat in het visitatierapport deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden het panel de kwaliteit van de opleiding voldoende heeft bevonden. Dit rapport geeft de bevindingen en overwegingen weer van de commissie Theologie en Religiewetenschappen over de bacheloropleiding Theologie, de masteropleiding Theologie en de masteropleiding Theologie & Religiewetenschappen van Tilburg University. Het panel heeft de opleidingen gezamenlijk beoordeeld.

Advies van het visitatiepanel

Samenvatting bevindingen en overwegingen van het panel (hierna ook: de commissie).

Standaard 1: Beoogde eindkwalificaties

De bacheloropleiding Theologie beoogt studenten een volwaardige basisopleiding te bieden tot theoloog. Het is een academische opleiding van katholieke signatuur met een breed disciplinegericht onderwijsprogramma met een accent op systematische theologie, filosofie en bijbelwetenschappen. Verder onderscheidt de opleiding zich door haar accent op brontalenonderwijs in Grieks, Latijn en Hebreeuws. Studenten kunnen in Tilburg het baccalaureaat in de theologie (Sacrae Theologiae baccalaureus) behalen door de bacheloropleiding inclusief de minor Geloof en Cultuur te volgen, in combinatie met de

Pagina 2 van 8 dogmatische en filosofische cursussen uit de masteropleiding Theologie. Het curriculum van beide opleidingen is daartoe kerkelijk erkend door de Congregatie voor de Katholieke Opvoeding te Rome. De Tilburg School of Catholic Theology (TST) heeft ervoor gekozen om in afwijking van het domeinspecifieke referentiekader geen ruimte in de opleiding te creëren voor een zekere specialisatie en daarom ook geen eindwerkstuk te programmeren. De commissie heeft geconstateerd dat de opleiding wat betreft doelstellingen en beoogde eindkwalificaties goeddeels aansluit bij het domeinspecifieke referentiekader, dat de relevante kennis en vaardigheden voor de afgestudeerde religiewetenschappers goed afdekt. De eindtermen relateren daarbij helder aan de Dublin Descriptoren: ze zijn geformuleerd op het juiste niveau en tonen naar het oordeel van de commissie een herkenbaar klassiek-theologisch karakter. De bacheloropleiding wijkt echter bewust af van het domeinspecifieke referentiekader door geen ruimte te bieden voor een zekere specialisatie die onder meer moet blijken uit een scriptie. De opleiding heeft deze keuze onderbouwd door specialisatie toe te schrijven aan de masteropleiding. Ook wees zij erop dat haar invulling van het brede disciplinaire profiel in combinatie met de brontalen geen ruimte meer laat voor een eindwerkstuk. De commissie vindt de keuze voor breedte begrijpelijk, maar acht het onwenselijk dat deze keuze ten koste gaat van een eindwerkstuk. Deze kritiek weegt voor de commissie echter minder zwaar dan het positieve totaaloordeel over de inhoud, het niveau en de oriëntatie van de beoogde eindkwalificaties.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

Het bachelorprogramma bestaat grotendeels uit verplichte vakken en biedt via minoren een keuzeruimte van 30 EC. In het eerste jaar krijgen studenten inleidingen in de belangrijkste theologische disciplines, waarna ze in het tweede en derde jaar hun kennis van deze disciplines verder uitbouwen. Verder volgen ze gedurende de hele opleiding brontalenonderwijs. In het tweede en derde jaar volgen studenten ook zogenaamde 'rolcursussen': cursussen die afhankelijk van de studiefase van de student op tweede- of derdejaarsniveau worden afgerond. De commissie is van oordeel dat de opbouw van het programma passend is bij het brede disciplinaire model van de opleiding en dat dit programma studenten in staat stelt een voldoende academisch niveau te bereiken. De commissie oordeelt positief over het niveau dat studenten weten te bereiken in de brontalen.

De commissie acht het een nadeel van het huidige programma dat het uiteenvalt in veel relatief kleine cursussen. Ook het ontbreken van een eindwerkstuk heeft naar het oordeel van de commissie nadelige gevolgen voor de samenhang van de opleiding als geheel. Op het gebied van academische vaardigheden en eindkwalificaties heeft de opleiding een toetsplan opgesteld waaruit blijkt hoe de cursussen opbouwen naar de eindtermen. De academische vaardigheden worden gefaseerd aangeboden, oplopend van pre-academische vaardigheden met betrekking tot lezen en schrijven naar meer complexe vaardigheden als het schrijven van een essay of artikel op academisch niveau. De commissie staat positief tegenover de manier waarop de vaardigheden in het onderwijs worden geïntegreerd, maar wijst de opleiding wel op de risico's voor het academisch niveau die gedeeld onderwijs met hbo-studenten met zich mee kunnen brengen. Ook zou het schrijven van een langer (eind)werkstuk volgens de commissie een vaardigheid zijn die de overgang naar de masteropleiding kan versoepelen. Deze aandachtspunten weerhouden de commissie echter niet van een positief eindoordeel over de wetenschappelijke oriëntatie van en de borging van de eindkwalificaties in het programma van de opleiding.

De commissie heeft vastgesteld dat het programma goed studeerbaar is, maar dat de opleiding niettemin kampt met tegenvallende rendementcijfers. Een belangrijke oorzaak hiervan is volgens de commissie gelegen in het feit dat werkstukken soms pas maanden of

Pagina 3 van 8 zelfs jaren na afloop van een cursus werden ingeleverd. Studenten bouwden zo een stuwmeer aan achterstallige werkstukken op. De opleiding heeft naar het oordeel van de commissie belangrijke maatregelen in werking gezet om dit probleem te verhelpen door eenduidige deadlines in te voeren en die te bewaken. De commissie heeft de opleiding aanbevolen om in dit verband een duidelijker onderscheid aan te brengen tussen docenten, studieadviseur en examencommissie. De commissie vertrouwt erop dat de opleiding over voldoende instrumenten beschikt om de rendementen verder te verbeteren. De commissie erkent de inhoudelijke expertise van het relatief omvangrijke docentenkorps en is positief over de toegankelijkheid van de staf voor studenten. Het is een positief punt dat ook hoogleraren onderwijs verzorgen in de bacheloropleiding. De commissie heeft goede verwachtingen van het voornemen van de opleiding om behalve nieuwe docenten ook de zittende staf BKO-certificaten te laten behalen. De opleiding kan zeker op een aantal punten verbeterd worden, maar de commissie acht de opleiding, gezien haar scherpe aandacht voor studenttevredenheid en verbetermaatregelen, goed in staat om waar nodig verbeteringen aan te brengen in de onderwijsleeromgeving.

Standaard 3: Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

De toetsvormen die de opleiding hanteert, sluiten goed aan op de vakinhoud en de gestelde leerdoelen. Ook wordt er genoeg en zinvol gevarieerd in toetsvorm. Uit bestudering van het cursusmateriaal bleek dat de feedback van docenten van wisselende kwaliteit is; daarom heeft de commissie de opleiding aangeraden minimumeisen te formuleren waaraan feedback dient te voldoen. De opleiding heeft toegezegd hier onmiddellijk mee aan de slag te gaan; de commissie heeft er dan ook vertrouwen in dat de feedback in de toekomst in orde zal zijn. De toetsen zijn qua niveau en inhoud aan de maat. De TST volgt het universitaire toetsbeleid; dit zal de transparantie en consistentie van toetsing verbeteren. Omdat de commissie hierover enige zorgen heeft geuit, adviseert zij de examencommissie hiermee snel en voortvarend aan de slag te gaan.

De opleiding heeft geen eindwerkstukken, maar stelde in plaats daarvan afstudeerdossiers ter beschikking. Die dossiers bestaan uit de werkstukken die studenten schrijven ter afronding van twee cursussen. De commissie was over het algemeen tevreden over de kwaliteit van die werkstukken, maar uitte twee bedenkingen. Ten eerste was een deel van de afstudeerdossiers incompleet. De commissie maant de opleiding om zorgvuldiger om te gaan met de dossiers op basis waarvan diploma's worden verleend. Ten tweede vond de commissie dat de kwaliteit van de werkstukken weliswaar in orde was, maar dat uit de werkstukken als zodanig niet overtuigend bleek dat studenten inderdaad het beoogde eindniveau realiseren. Op basis van het bestudeerde cursusmateriaal en het toetsplan heeft de commissie toch geconcludeerd dat de beoogde eindkwalificaties inderdaad worden gerealiseerd. Wel adviseert zij de opleiding dringend om alsnog een eindwerkstuk in te voeren of op zijn minst de samenstelling van het afstudeerdossier te herzien.

De NVAO onderschrijft de aanbevelingen van het panel.

Bestuurlijke afspraak

De NVAO heeft met de instelling de bestuurlijke afspraak gemaakt dat de instelling in het kader van haar interne kwaliteitszorg en in lijn met de aanbevelingen van het panel, waakt over het eindniveau door het invoeren van een bachelorscriptie, waakt over het academisch niveau van het onderwijs, verder actie onderneemt voor betere rendementscijfers, waakt over de kwaliteit van feedback, en de verdere implementatie van het universitaire toetsbeleid bespoedigt.

Na overleg met de NVAO op 27 februari 2014 heeft het college van bestuur van Tilburg University bij brief van 24 maart 2014 toegezegd dat in het kader van de reguliere kwaliteitscontrole toezicht zal worden gehouden op de uitvoering van de afspraak. De instelling zal toezien op de implementatie aan de hand van een midterm review. De NVAO zal bij de volgende accreditatieaanvraag voor de opleiding wo-bachelor Theologie bijzondere aandacht schenken aan de uitvoering van de afspraak; tussentijdse rapportering aan de NVAO is niet vereist.

Ingevolge het bepaalde in artikel 5a.10, derde lid, van de WHW heeft de NVAO het college van bestuur van de Tilburg University te Tilburg in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze op het voornemen tot besluit van 6 mei 2014 naar voren te brengen. Bij e-mail van 13 juni 2014 heeft de instelling van die gelegenheid gebruik gemaakt om te reageren. Dit heeft geleid tot een aanvulling in bijlage 2.

De NVAO besluit accreditatie te verlenen aan de wo-bachelor Theologie (180 ECTS; variant: voltijd, deeltijd; locatie: Tilburg, Utrecht) van de Tilburg University te Tilburg. De NVAO beoordeelt de kwaliteit van de opleiding als voldoende.

Dit besluit treedt in werking op 30 juni 2014 en is van kracht tot en met 29 juni 2020.

Den Haag, 30 juni 2014

De NVAO
Voor deze:

Dr. A.H. Flierman
(voorzitter)

Tegen dit besluit kan op grond van het bepaalde in de Algemene wet bestuursrecht door een belanghebbende bezwaar worden gemaakt bij de NVAO. De termijn voor het indienen van bezwaar bedraagt zes weken.

Onderwerp	Standaard	Beoordeling door het panel
1. Beoogde eindkwalificaties	De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen	Voldoende
2. Onderwijsleeromgeving	Het programma, het personeel en de opleidings specifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren	Voldoende
3. Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd	Voldoende
Eindoordeel		Voldoende

Tabel 1: Uitval na 1, 2, en 3 jaar.

Cohort	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Uitval na 1jr	0%	0%	43%	33%	0%	0%
Uitval na 2jr	11%	14%	43%	33%	0%	
Uitval na 3jr	0%	14%	43%	33%		

Tabel 2: Rendement (vwo-instroom).

Cohort	2007	2008	2009	2010
Rendement na 3 jaar	-	-	-	-
Rendement na 4 jaar	-	-	-	
Rendement na 5 jaar	-	-		
Rendement na 6 ^(*) jaar	-			

Tabel 3: Rendement (totale instroom).

Cohort	2007	2008	2009	2010
Rendement na 3 jaar	44%	29%	29%	0%
Rendement na 4 jaar	56%	43%	43%	
Rendement na 5 jaar	56%	71%		
Rendement na 6 ^(*) jaar	56%			

Tabel 4: Docentkwaliteit.

Graad	Ma	PhD	BKO
Percentage	100%	98%	2,4%

Tabel 5: Student-docentratio.

Ratio	14:1
-------	------

Tabel 6: Contacturen.

Studiejaar	1	2	3
Contacturen	13,5	13	11

Pagina 8 van 8 **Bijlage 3: panelsamenstelling**

- Prof. dr. Dirk Hutsebaut (voorzitter), emeritus hoogleraar Godsdienstpsychologie aan de KU Leuven;
- Prof. dr. Burcht Pranger, hoogleraar Geschiedenis van het Christendom aan de Universiteit van Amsterdam;
- Prof. dr. Eibert Tigchelaar, hoogleraar Bijbelwetenschappen aan de KU Leuven;
- Prof. dr. Hans-Georg Ziebertz, hoogleraar Religiepedagogiek aan de Universiteit van Würtzburg;
- Kiki Boomgaard MA (student-lid), alumna van de Research Master Religious Studies aan de Universiteit van Amsterdam.

Het panel werd ondersteund door Kees-Jan van Klaveren MA, secretaris (gecertificeerd), onder supervisie van drs. Trees Graas.